

COMMISSIE VOOR BOEKHOUDKUNDIGE NORMEN

CBN-advies 2026/XX – Vereenvoudigde zusterfusie

Ontwerpadvies van 9 september 2026

I. Inleiding

1. Naar aanleiding van de omzetting van de Mobiliteitsrichtlijn¹ door de wet van 25 mei 2023² heeft de wetgever drie nieuwe verrichtingen ingevoerd in het Belgische rechtssysteem: een met een fusie gelijkgestelde verrichting³ genaamd 'vereenvoudigde zusterfusie', en twee nieuwe met een splitsing gelijkgestelde verrichtingen, namelijk de partiële splitsing door uitgifte van nieuwe aandelen zowel door de verkrijgende als door de gesplitste vennootschap⁴ (partiële asymmetrische splitsing) en de partiële grensoverschrijdende splitsing 'door scheiding'⁵.
2. Naar aanleiding hiervan werden de waarderingsregels uit boek III, titel I van het koninklijk besluit tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (hierna: KB WVV) alsook de definities van artikel 2 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (hierna: WIB 92) gewijzigd zodat rekening gehouden wordt met deze nieuwe verrichtingen.⁶
3. Onderhavig advies behandelt uitsluitend zusterfusies. In dit advies worden, enerzijds, de grote lijnen van deze nieuwe met een fusie gelijkgestelde verrichting uiteengezet en wordt, anderzijds, de boekhoudkundige verwerking van deze verrichting verduidelijkt.⁷

II. Betrokken verrichtingen

4. De vereenvoudigde zusterfusie wordt gedefinieerd als
"de rechtshandeling waarbij het gehele vermogen van één of meer vennootschappen, zowel de rechten als de verplichtingen, als gevolg van ontbinding zonder vereffening overgaat op een andere vennootschap zonder uitgifte van aandelen in de verkrijgende vennootschap wanneer al hun aandelen en andere stemrechtverlenende effecten rechtstreeks of onrechtstreeks in handen zijn van één persoon of wanneer de vennoten of aandeelhouders in de fuserende vennootschappen hun effecten en aandelen in alle fuserende vennootschappen in dezelfde verhouding aanhouden"⁸ (eigen onderlijning).
5. Deze definitie omvat verschillende soorten verrichtingen.
6. Vooreerst wordt in artikel 12:7, 2° WVV de overneming beschreven van één of meerdere vennootschappen door een andere vennootschap wanneer alle aandelen van de deelnemende

¹ Richtlijn (EU) 2019/2121 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2019 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2017/1132 met betrekking tot grensoverschrijdende omzettingen, fusies en splitsingen, *PB L 321 van 12.12.2019, blz. 1-44*: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/2121/oj>

² Wet tot wijziging van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, van de wet van 16 juli 2004 houdende het Wetboek van internationaal privaatrecht en van het Gerechtelijk Wetboek, onder meer ingevolge de omzetting van Richtlijn (EU) 2019/2121 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2019 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2017/1132 met betrekking tot grensoverschrijdende omzettingen, fusies en splitsingen, *BS 6 juni 2023*.

³ Art. 12:7, 2° WVV.

⁴ Art. 12:8, 1° WVV.

⁵ Art. 12:8, 3° WVV.

⁶ Zie het koninklijk besluit van 26 november 2023 tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 april 2019 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen ingevolge de nieuwe met fusie en splitsing gelijkgestelde verrichtingen, *BS 11 december 2023* en de wet van 28 december 2023 houdende diverse fiscale bepalingen, *BS 29 december 2023*.

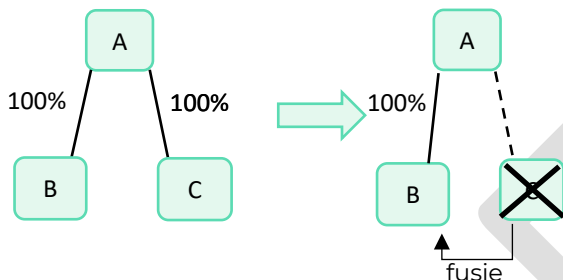
⁷ De overige verrichtingen die in het Belgische rechtssysteem worden ingevoerd, alsook de boekhoudkundige verwerking ervan, zullen later in afzonderlijke adviezen behandeld worden.

⁸ Artikel 12:7, 2° WVV.

vennootschappen (met name de overgenomen vennootschap(pen) en de overnemende vennootschap)⁹ rechtstreeks aangehouden worden door dezelfde persoon. Deze persoon kan zowel een natuurlijke persoon als een rechtspersoon zijn, zoals een vennootschap en zelfs een vereniging of stichting.

Voorbeeld 1

Vennootschap A bezit alle aandelen van vennootschappen B en C. Bij overname van vennootschap C door vennootschap B zonder uitgifte van nieuwe aandelen, is de verrichting gelijk aan een met fusie door overneming gelijkgestelde verrichting in de zin van artikel 12:7, 2° WVV.

Voorbeeld 2

Vennootschap A bezit alle aandelen van vennootschappen B, C en D. Bij overname van vennootschappen C en D door vennootschap B zonder uitgifte van nieuwe aandelen in de vennootschap B, is de verrichting een met fusie door overneming gelijkgestelde verrichting in de zin van artikel 12:7, 2° WVV.

7. Artikel 12:7, 2° WVV beoogt eveneens de overneming van één of meerdere vennootschappen door een andere vennootschap “wanneer de vennoten of aandeelhouders in de fuserende vennootschappen hun effecten en aandelen in alle fuserende vennootschappen in dezelfde verhouding aanhouden”. Het gebruik van het werkwoord “aanhouden” wil zeggen dat de houders van aandelen van deze vennootschappen vóór en na de fusie hetzelfde percentage aandelen in deze vennootschappen bezitten.¹⁰

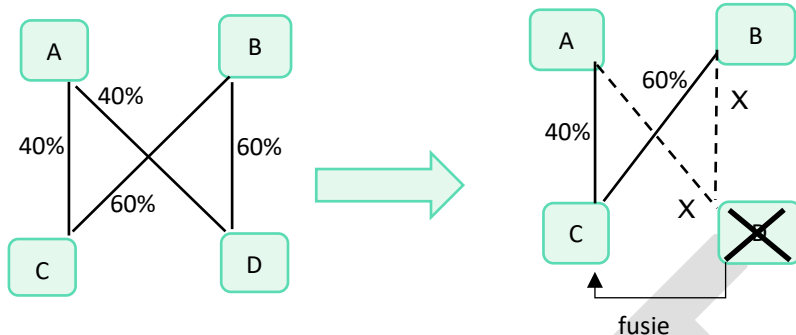
Voorbeeld 3

Vennootschappen A en B bezitten vóór de verrichting respectievelijk 40 % en 60 % van de aandelen van vennootschappen C en D. Vennootschap C neemt vennootschap D over.¹¹ Wanneer vennootschappen A en B na de fusie respectievelijk 40 % en 60 % van C aanhouden, is de verrichting een met een fusie door overneming gelijkgestelde verrichting in de zin van artikel 12:7, 2° WVV.

⁹ Om het advies beter leesbaar te maken, wordt in onderhavige discussienota met het begrip ‘aandelen’ niet uitsluitend verwezen naar aandelen van deelnemende vennootschappen maar eveneens naar deelbewijzen en overige stemrechtverlenende effecten van deze vennootschappen.

¹⁰ Zie randnummer 8 voor de definitie van een zusterfusie zoals opgenomen in het WIB 92.

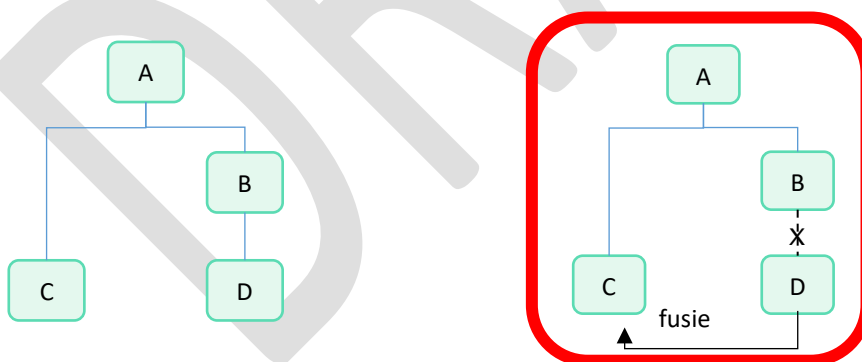
¹¹ Er kan aangenomen worden dat vennootschap C tegelijkertijd meerdere vennootschappen overneemt waarvan de aandelen in dezelfde verhouding worden aangehouden door vennootschappen A en B. Deze veronderstelling werd evenwel niet uitgewerkt om het schema van voorbeeld 3 overzichtelijk te houden.

8. De in randnummers 6 en 7 bedoelde verrichtingen vallen eveneens onder de fiscale definitie van een zusterfusie:

“de rechtshandeling waarbij de activa en de passiva van het vermogen van een vennootschap, als gevolg van haar ontbinding zonder vereffening, in hun geheel overgaan op een andere vennootschap zonder uitgifte van aandelen door deze laatste vennootschap wanneer al de aandelen en andere stemrechtverlenende effecten uitgegeven door de overgenomen en overnemende vennootschappen in handen zijn van één en dezelfde persoon of wanneer de vennoten of aandeelhouders in de fuserende vennootschappen hun effecten en aandelen in alle fuserende vennootschappen vóór de fusie in dezelfde verhouding aanhouden”¹².

9. In de gevallen zoals opgenomen in randnummers 6 en 7 worden de aandelen van de deelnemende vennootschappen rechtstreeks aangehouden door dezelfde aandeelhouders. Artikel 12:7, 2° WVV vermeldt eveneens de overneming van één of meerdere vennootschappen door een andere vennootschap wanneer alle aandelen van de deelnemende partijen (namelijk van de overgenomen en de overnemende partijen) worden onrechtstreeks aangehouden door dezelfde natuurlijke of rechtspersoon.¹³

¹² Art. 2, § 1, 6/1, c), 2) WIB 92 zoals gewijzigd door de wet van 28 december 2023 houdende diverse fiscale bepalingen, BS 29 december 2023.

¹³ Geruisloze fusies tussen moeder- en dochtervennootschappen zoals bedoeld in artikel 12:7, 1° WVV omvatten eveneens de rechtshandeling waarbij “het gehele vermogen van één of meer vennootschappen, zowel de rechten als de verplichtingen, als gevolg van ontbinding zonder vereffening overgaat op een andere vennootschap, wanneer al hun aandelen en andere stemrechtverlenende effecten in handen zijn ofwel van die andere vennootschap, ofwel van tussenpersonen van die vennootschap, ofwel van die tussenpersonen en van die vennootschap”.

III. Boekhoudkundige verwerking

A. In hoofde van de overnemer

10. Vermits zusterfusies verrichtingen zijn die worden gelijkgesteld met een fusie door overneming, is het boekhoudkundig continuïteitsbeginsel ook van toepassing op de overdracht van het vermogen van de overgenomen vennootschappen.^{14,15}

11. Er wordt aan herinnerd dat het boekhoudkundig continuïteitsbeginsel in hoofde van de overnemer tot uiting komt doordat:

“[...] alle actief- en passiefbestanddelen van de overgenomen vennootschap [...], inclusief de verschillende bestanddelen van het eigen vermogen, de afschrijvingen, waardeverminderingen en gevormde voorzieningen, de rechten en verplichtingen alsook de opbrengsten en kosten van het boekjaar [worden], onverminderd de toepassing van artikel 3:77 voor vennootschappen, opgenomen in de boekhouding van de overnemende vennootschap [...] tegen de waarde waarvoor zij in de boekhouding van de overgenomen vennootschap [...] voorkwamen op de datum vanaf wanneer de handelingen van de overgenomen vennootschap [...] boekhoudkundig geacht worden te zijn verricht voor rekening van de overnemende vennootschap [...]”¹⁶.

De Commissie brengt hierbij in herinnering dat indien bij de fusie een of meerdere kapitaalhoudende vennootschappen en een of meerdere kapitaallose vennootschappen betrokken zijn, het eigen vermogen niet noodzakelijk bij elkaar wordt opgeteld. De bestanddelen van het eigen vermogen van de overgenomen vennootschap(pen) kunnen omgezet worden alvorens opgeteld te worden bij de bestanddelen van het eigen vermogen van de overnemende vennootschap of bij andere bestanddelen van het eigen vermogen van deze vennootschap.

12. De verwijzing naar artikel 3:77 KB WVV toont aan dat voor zusterfusies dezelfde uitzonderingen op het boekhoudkundig continuïteitsbeginsel gelden als voor fusies door overneming.

Wanneer de overnemende vennootschap ook aandeelhouder is van de overgenomen vennootschap zijn de regels van toepassing m.b.t. (i) de intrekking van de aandelen van de overgenomen vennootschap die in bezit zijn van de overnemer, (ii) de vernietiging van het eigen vermogen van de overgenomen vennootschap en de wedersamenstelling ervan in hoofde van de overnemende vennootschap¹⁷ en (iii) de boeking van een goodwill of van een fusiemeerwaarde.¹⁸

Voorbeeld 4

13. Vennootschap A heeft 100 % van de aandelen van vennootschappen B en C in handen waarbij de vennootschappen B en C worden gefuseerd en daarbij enkel vennootschap B blijft bestaan. De balansen van B en C worden hieronder weergegeven:

Vennootschap B			
Immateriële vaste activa	2.500	Kapitaal/Inbreng	2.000
Materiële vaste activa	3.000	Belastingvrije reserve	2.000
Liquide middelen	1.500	Beschikbare reserves	2.000
		Schulden	1.000
	7.000		7.000

¹⁴ Zie art. 3:56, § 1, eerste lid KB WVV zoals gewijzigd door art. 2, 1° van het KB van 26 november 2023.

¹⁵ In wat volgt beperkt de Commissie zich tot verrichtingen die fiscaal neutraal worden uitgevoerd.

¹⁶ Art. 3:56, § 1, eerste lid KB WVV.

¹⁷ Deze wedersamenstelling wordt opgelegd door art. 211, § 1, eerste lid, 2° en 211, § 2, vierde lid WIB 92 en 3:56, § 4 KB WVV.

¹⁸ Art. 3:77, §§ 4 en 5 KB WVV.

Vennootschap C			
Immateriële vaste activa	1.500	Kapitaal/Inbreng	500
Materiële vaste activa	1.500	Belastingvrije reserve	1.000
Liquide middelen	1.000	Beschikbare reserves	1.500
		Schulden	1.000
	4.000		4.000

14. Overnemende en overgenomen vennootschap houden geen aandelen van elkaar. De overgenomen vennootschap bezit geen eigen aandelen. Indien vennootschap B vennootschap C overneemt, wordt de balans van vennootschap B als volgt opgesteld:

Vennootschap B (na de fusie)			
Immateriële vaste activa	4.000	Kapitaal/Inbreng	2.500 ¹⁹
Materiële vaste activa	4.500	Belastingvrije reserve	3.000
Liquide middelen	2.500	Beschikbare reserves	3.500
		Schulden	2.000
	11.000		11.000

15. De meer complexe situaties die uitzonderingen zijn op het boekhoudkundig continuïteitsbeginsel werden reeds aan de hand van verschillende voorbeelden geïllustreerd in CBN-advies 2021/10 – *Boekhoudkundige verwerking van fusies tussen vennootschappen*. De Commissie verwijst hiervoor dan ook naar voormeld CBN-advies.

B. In hoofde van de aandeelhouder

16. Wanneer de aandelen van de deelnemende vennootschappen in het bezit zijn van een vennootschap, vereniging of stichting onderworpen aan de voorschriften van titel I, boek III KB WVV, bepaalt dit wetboek dat:

“de deelnemingen of aandelen die de vennootschap, VZW, IVZW of stichting in de overnemende vennootschap behoudt, in haar boekhouding [worden] opgenomen tegen de som van de waarden waarvoor de deelnemingen of aandelen in de overnemende vennootschap en in de overgenomen vennootschap(pen) op die datum voorkwamen”.²⁰

17. In plaats van twee afzonderlijke deelnemingen te boeken bij de overgenomen vennootschap en de overnemende vennootschap, zullen hun vennootschap(pen)-aandeelhouder(s) slechts één deelneming boeken (bij de overnemende vennootschap) die gelijk is aan de som van de boekwaarden waartegen de deelnemingen in de deelnemende vennootschappen op de balans voorkwamen vóór de verrichting. Net als bij de fusie door overneming, heeft de zusterfusie niet tot gevolg dat er een meer- of minderwaarde gecreëerd wordt op de balans van de vennootschappen-aandeelhouders.

18. Indien de deelneming in vennootschap B (vóór de fusie) in het vierde voorbeeld op de balans van vennootschap A opgenomen wordt tegen 2.000 (zijnde tegen een lagere waarde dan de waarde van het boekhoudkundig nettoactief van vennootschap B, dat 6.000 bedraagt²¹) en indien de deelneming in vennootschap C geboekt wordt tegen 2.000 (zijnde een waarde lager dan het boekhoudkundig nettoactief van vennootschap C, dat 3.000 bedraagt²²), zullen de volgende boekingen ervoor zorgen dat de deelnemingen in B en C vervangen worden door één enkele deelneming in B met een boekwaarde van 4.000, hetzij 2.000 + 2.000.

280	Deelneming B	2.000	
	aan	280	Deelneming C
			2.000

¹⁹ Het post per post samenstellen is mogelijk op voorwaarde dat de deelnemende vennootschappen allebei kapitaalhoudende of kapitaallose vennootschappen zijn.

²⁰ Art. 3:19, § 1, derde lid (nieuw) KB WVV ingevoerd door art. 1, 2° KB 26 november 2023.

²¹ D.i. 7.000 – 1.000.

²² D.i. 4.000 – 1.000.